

An Analysis of the Revolutionary Principles from the Viewpoint of Iran's Supreme Leader in the Context of Globalization

Jafar Hosseinpour¹

1. Corresponding author, Associate Professor, Department of Communication Sciences, Amin University of Law Enforcement Sciences and Soorah International University, Tehran, Iran. E-mail: j.sadat95@gmail.com

---

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received: January 29, 2025

Received in revised form: April 13, 2025

Accepted: May 21, 2025

Published online: March 11, 2026

Keywords:

Revolutionary Literacy,
Globalization,
Iran's Supreme Leader,
Media.

ABSTRACT

Objective: This article examines the concept of being revolutionary and revolutionary spirit from the perspective of the Supreme Leader (from conceptualization to measurability) and considers the identification of revolutionary indicators and their knowledge as essential for understanding the identity opportunities and challenges influenced by the process of globalization and how to confront them. The main question of this research is to identify the components and elements of revolutionary spirit in the Iranian Islamic society.

Method: This research employs a mixed-methods approach with an exploratory design. The statistical population includes experts from the academic community, as well as faculty and staff from educational fields. To collect data, a researcher-made interview and questionnaire were utilized, and descriptive and inferential statistics were used for data analysis.

Results: The results of this research indicate that an analysis of 35 speeches by the Supreme Leader revealed 23 themes related to revolutionary spirit. The main components of revolutionary spirit from the perspective of the Supreme Leader include: safeguarding the Islamic Revolution, moving towards spirituality, advocating for Islam, identity formation and enhancement, and learning from the Imam and his teachings.

Conclusion: Based on the research findings and utilizing the derived model, it can be concluded that efforts should be made to strengthen the revolutionary spirit and maintain it among the youth, internalizing authentic revolutionary, religious, and Islamic values through cultural development, reforming the process of transferring values and norms to the new generation, and introducing spiritual and moral role models and icons.

Cite this article: Hosseinpour, J. (2025). An Analysis of the Revolutionary Principles from the Viewpoint of Iran's Supreme Leader in the Context of Globalization *News Science*, 14 (4), 60-65. DOI: <http://doi.org/10.22034/Irsi.2025.503095.1313>

© The Author(s).

DOI: <http://doi.org/10.22034/Irsi.2025.503095.1313>

EXTENDED ABSTRACT

An Analysis of the Revolutionary Principles from the Viewpoint of Iran's Supreme Leader in the Context of Globalization

Jafar Hosseinpour¹

Corresponding author, Associate Professor, Department of Communication Sciences, Amin University of Law Enforcement Sciences and Soorah International University, Tehran, Iran. E-mail: j.sadat95@gmail.com

Introduction:

The study of political and social revolutions is one of the most important research areas in the social sciences. Since revolutions occur less frequently, their occurrence creates suitable grounds for scientific research, designing and testing hypotheses, analyzing content, and presenting new theories. With the advent of the Islamic Revolution, religious values entered the field of practice, and since then, unique experiences have been obtained in all organizational and managerial fields. Experiences that are new and different due to the new and different nature and values of the Islamic Revolution. The Islamic Revolution has a high position with specific goals and the continuation of the revolution of the Imam Qaim in the divine system, and the role of its officials and agents is consistent with the current system. This path is, and since managers at the helm of affairs as a role model for the people have a profound impact on the process of culture-building and behavior of the people. One must have sufficient knowledge to confront threats, which will enable the identification of the components of the Islamic Revolution as an indicator of this important matter. The continuity of the Islamic Revolution is an issue that the Supreme Leader has emphasized a lot, especially in recent years. He says that the permanence of the revolution should be considered as a goal, and he was thinking about how it will be ensured. The Supreme Leader says: Look at what the elements of the permanence of the revolution are. We must all provide those elements. This article examines revolutionariness and revolutionism from the perspective of the Supreme Leader. In order to identify the opportunities and challenges of identity affected by the globalization process and how to face them, he considers the identification of the indicators of revolutionism and its knowledge to be one of the necessities. The most important question of this research is to identify the components of revolutionism in Iranian Islamic society.

Method:

The present research is of a field type in terms of the environmental dimension. This research was conducted with a qualitative method approach in two stages of content analysis and semi-structured interviews. In this study, considering the purpose and nature of the research, a mixed or mixed research method was used by combining qualitative and quantitative methods. Since the main goal of this study was to present the theory of revolutionism and remaining revolutionary, and in order to deeply investigate and understand the subject in this field, as well as to identify the factors affecting them, in addition to theoretical foundations, interviews were used for further understanding, then quantitative approaches were used to confirm the qualitative results. The present study is applied in terms of purpose and was conducted with a mixed approach with

an exploratory design. In the qualitative approach, the purposeful sampling method was used, and in the quantitative approach, since the existing situation was examined, a descriptive survey method was used. In general, two library and field methods were used to collect information in this study. Data collection by field method In this research, in the first stage, semi-structured interviews were used in the qualitative part and in the second stage, in the quantitative part, based on the criteria extracted from the qualitative stage, a researcher-made questionnaire was designed to design a theory of revolutionary literacy in Islamic Iran to collect the required data.

The statistical population of the study consisted of two groups. The statistical population in the qualitative part was experts in the scientific community and academic specialists who had executive backgrounds at decision-making levels and were called informed experts. This group was selected to conduct the qualitative part of the research and participated in the interview process. Purposive sampling method was used to determine the samples of this research and determine this group of experts. The second group of the statistical population of this research in the quantitative part includes professors and employees in the cultural and educational fields. The Cochran relationship was used to select the sample size.

In the data analysis section, the Delphi technique was used to analyze the qualitative data of the research. Descriptive and inferential statistics were used to analyze the data in the quantitative part. In the descriptive section, the mean, standard deviation, frequency distribution tables, and graphs were presented for each of the variables for which data was obtained from the questionnaire. This process was performed using SPSS software. In the inferential statistics section, the Kolmogorov-Smirnov test was used to examine the normality of the data distribution, and the one-sample and independent t-tests, exploratory factor analysis, confirmatory factor analysis, and structural equation analysis were used to examine the research questions.

Findings:

After collecting, analyzing the themes and coding the data of 35 direct speeches of the Supreme Leader, a large number of initial codes were obtained. Considering the repetition of a number of them and the overlap of this data, the main themes of these statements were classified as a whole except in the form of tables. The components of revolutionism in his opinion are the protection of the revolutionary movement, Islam, the movement towards spirituality, Islamism, identity building, learning from the Imam and the Imam's school, and the principle of social justice. Based on the research findings, the pattern of the components of revolutionism based on this research can be considered to include background conditions, causal conditions, pivotal conditions, and intervening conditions, as well as strategic and consequential categories that can be placed in a model.

Conclusion:

The results show that the factors of revolutionary awareness and revolutionary thinking are the factors that cause the growth and creation of Islamic Revolution literacy. Individual values and ethical orientation will be influential, and spirituality, revolutionary self-development, and jihadi management will be the foundation. The realization of the components of revolutionism is the result of strategies such as revolutionary spirit, firm determination, revolutionary commitment, and revolutionary cohesion, which will result in comprehensive consequences for government managers. The guardian of the revolution, legality, pragmatism, and service, and jihadi management are among the most important of these consequences. It is obvious that government managers need to understand the revolution and have the skills and abilities for this important

matter in order to stay on the path of the revolution. It seems that these concepts can be the guiding light for officials and the continuation of the path of the revolution. Finally, considering the research findings and using the obtained model, it can be concluded that it is necessary to strengthen being revolutionary and remaining revolutionary and the religious vision of young people, internalizing genuine revolutionary, religious, and Islamic values through culture building and reforming the process of transferring values and norms to the new generation, and introducing spiritual and mythological models and Ethical payment.

تبیین مولفه های انقلابی گری از منظر مقام معظم رهبری با نگاه بر جهان شدن

جعفر حسین پور[✉]

۱. دانشیار، گروه علوم ارتباطات، دانشگاه علوم انتظامی امین و دانشگاه بین المللی سوره، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)، رایانامه: j.sadat95@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	هدف: این مقاله به بررسی انقلابی بودن و انقلابی گری از منظر مقام معظم رهبری (مفهوم سازی تا سنجش پذیری) می پردازد و جهت شناخت فرصتها و چالشهای هویتی متأثر از فرآیند جهانی شدن و نحوه مواجهه با آنها شناخت شاخص های انقلابی گری و دانستنیهای آن را یکی از ضروریات می داند. مهمترین سوال این پژوهش شناخت اجزا و مولفه های انقلابی گری در جامعه اسلامی ایرانی می باشد.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۱/۱۰	روش: این تحقیق از رویکرد آمیخته با طرح اکتشافی بهره گرفته است. جامعه آماری شامل خبرگان جامعه علمی و اساتید و کارکنان حوزه های آموزشی بودند. به منظور جمع آوری اطلاعات از ابزار مصاحبه و پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۱/۲۴	یافته ها: یافته های این پژوهش نشان داد که با بررسی ۳۵ سخنرانی مقام معظم رهبری ۲۳ مضمون در رابطه با انقلابی گری به دست آمد که مولفه های اصلی انقلابی گری از منظر مقام معظم رهبری عبارتند از: صیانت از نهضت انقلاب اسلامی، حرکت به سوی معنویت گرایی، اسلام خواهی، هویت سازی و هویت بخشی، درس آموزی از امام و مکتب امام .
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۲/۳۱	نتیجه: با توجه به یافته های تحقیق و با استفاده از مدل به دست آمده، می توان نتیجه گرفت که می بایست به تقویت انقلابی بودن و انقلابی ماندن و بینش دینی جوانان، درونی کردن ارزشهای اصیل انقلابی، دینی و اسلامی از طریق فرهنگسازی و اصلاح فرآیند انتقال ارزشها و هنجارها به نسل جدید و معرفی الگوها و اسطوره های معنوی و اخلاقی پرداخت.
تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۲/۲۰	کلیدواژه ها: انقلابی گری، رهبر ایران، جهانی شدن، رسانه.

استناد: حسین پور، جعفر. (۱۴۰۴). تبیین مولفه های انقلابی گری از منظر مقام معظم رهبری با نگاه بر جهان شدن. فصلنامه علوم خبری، ۱۴ (۴)، ۲۷۰-۲۵۰.

DOI : <http://doi.org/10.22034/Irsi.2025.503095.1313>

© نویسندگان.

مقدمه

نسل جوان به عنوان سرمایه انسانی بینظیر می‌تواند سبب تحولات بنیادین در تسریع حرکت انقلاب اسلامی و نقطه عطف دیگری در تاریخ ایران اسلامی باشد. جامعه ایران از زمان پیروزی تا حال، با پشت سر گذاشتن دوره های مختلف، شاهد شکل گیری هویت‌های متفاوت نسلی بوده است، به طوری که در بررسی روانشناسی نسلها، چنانچه هر ۱۰ تا ۱۵ سال را یک نسل به حساب آوریم، میتوان گفت انقلاب اسلامی تا به امروز، ۴ نسل را تجربه نموده است. نسل جدید، نسلی است که نه تنها تجربیات حماسی پر شور و احساسی شرکت در انقلاب و جنگ ۸ ساله را نداشته‌اند، بلکه با ویژگی‌های جدیدی همچون جهانی شدن و انفجار اطلاعاتی و مانند آن نیز مواجه هستند. بنابراین انقلاب اسلامی با پشت سر گذاشتن بیش از سه دهه از عمر خود، امروز با پدیده جهانی شدن روبروست. انقلابی‌گری و نهادینه کردن ارزش‌های انقلابی در بین نسل جوان میتواند این نسل که در عصر جهانی شدن ارتباطات به سر می‌برند را در غرق شدن در ارزش‌های بی‌میهن جوامع غربی نجات دهد. براساس تعریف سواد، انقلابی‌گری و انقلابی ماندن را میتوان اینگونه تعریف کرد که افراد از آموخته های انقلابی خود در زندگی شخصی خود بهره ببرند. به همین جهت شناخت فرصت‌ها و چالش‌های هویتی متأثر از فرآیند جهانی شدن و نحوه مواجهه با آنها یکی از ضروریترین مسائلی است که میبایست به آن توجه ویژه صورت گیرد. از آنجا که در باب تحلیل گفتمانی جهانی شدن دو تلقی متفاوت از آن وجود دارد: ۱- تلقی جهانی شدن به مثابه یک گفتمان واحد (که این نوع تلقی علیرغم مزایایی که دارد موجب به حاشیه رفتن و حذف قرائت‌های مختلف از جهانی شدن خواهد شد) ۲- جهانی شدن به مثابه عرصه نزاع گفتمانی (این نوع تلقی از جهانی شدن توان توضیح‌دهندگی بیشتری دارد. از سویی دیگر، در تقسیم‌بندی جریان‌های فعال فرهنگی در کشور از منظر انقلاب اسلامی به طور کلی دو جریان فرهنگی را می‌توان مورد مطالعه قرار داد: ۱- جریان فرهنگی مؤمن انقلابی ۲- جریان فرهنگی غیرمؤمن و غیرانقلابی. هر یک از این دو جریان به صورت طیف‌گونه در عرصه‌های مختلف ورود داشته و در قالب احزاب، گروه‌ها و تشکلهای، مشغول فعالیت می‌باشند. در شرایطی که دشمنان انقلاب اسلامی، در برابر انقلاب و نظام اسلامی به صورت جبهه‌ای عمل و با به راه انداختن جنگ نرم و تهاجم سنگین فرهنگی، تلاش می‌کنند با جبران شکست‌ها و ناکامی‌های خود طی سه دهه گذشته در عرصه‌های دیگر، انقلاب را در عرصه فرهنگی به مرز فروپاشی بکشانند، تشکیل جبهه فرهنگی انقلاب از سوی نیروهای مؤمن و انقلابی یک ضرورت است. حوادث سال‌های اخیر در کشور در حوزه مسائل سیاسی و فرهنگی، به ویژه از سال ۱۳۸۸ به این طرف، جبهه‌ای عمل کردن دشمنان خارجی با کمک عوامل داخلی آنها را به خوبی نشان می‌دهد. بدیهی است که در چنین شرایطی، نیروهای مؤمن و انقلابی نیز باید به صورت جبهه‌ای عمل نمایند. به عبارت دیگر، شرایط و اقتضائات در دهه چهارم انقلاب اسلامی، تشکیل جبهه فرهنگی انقلاب از سوی جریان فرهنگی مؤمن و انقلابی را به یک امر ضروری و اجتناب‌ناپذیر تبدیل کرده است. در چنین فضا و شرایطی، با یک حرکت جبهه‌ای، منسجم و هدفمند، نیروهای مؤمن و انقلابی، به راحتی می‌توانند همانند گذشته، انقلاب را محافظت نموده و به سمت آرمان و اهدافش به پیش ببرند. (جوانی، ۹۳).

ما امروز در جامعه‌مان نیاز مبرم داریم به اینکه آرمانها را مدام تکرار کنیم، مدام بگوییم، مدام روی آن کار کنیم، مدام مطالبه کنیم. این مطالبه‌گری خیلی چیز خوبی است. مطالبه‌گری آرمانها از آن چیزهایی است که از آن نباید دست برداشت. اگر چنانچه این حجم عظیم و وسیع تهاجم به افکار عمومی از سوی ضد انقلاب با این مطالبه‌گری‌ها مواجه نشود، قطعاً ویرانگری خواهد کرد. یادآوری آرمانها، مطرح کردن آرمانها، خواستن آرمانها، طلبکاری نسبت به تحقق این آرمانها یک سدی است در مقابل تخریب افکار عمومی و فضاهای نخبگانی - که متأسفانه روی فضاهای نخبگانی هم دارند کار میکنند - و فضاهای مدیریتی؛ که در مواردی هم متأسفانه بی‌تأثیر نبوده. اینجا یک لشکری از جوانهای مؤمن و انقلابی لازم است که وارد میدان بشوند، آرمانها را مطالبه کنند (خامنه‌ای، ۱۳۹۷).

در چیدمان اندیشه اسلامی، انسان تراز یک انسان ایمانی هست و یکی از مولفه‌های مهم انسان ایمانی، انقلابی بودن و مجاهد بودن اوست. اولین مولفه مهم در حرکت سالم انقلابی (بدون لحاظ ترتیب تقدم و تاخر) عبارت از این است که مومن انقلابی در تمام اقداماتش، احساس مبارزه می‌کند (غفاری، ۱۳۹۵).

شاخص‌ها و ویژگی‌های انقلابی‌گری و انقلابی‌بودن از دیدگاه مقام معظم رهبری شامل ایستادگی و ثبات در اصول انقلاب اسلامی، پاسداری و پایبندی به ارزش‌ها و آرمان‌های انقلاب اسلامی، پایبندی به رفتار و گفتار امام و ایستادگی در برابر تحریف

خط امام(ره)، پاکدستی و ساده‌زیستی و اجتناب از اشرافی‌گری، تدین و پایبندی به تکلیف شرعی خدمت خالصانه و بدون منت و عدالت‌خواهی است. (صطفی حیدری هراتمه، ۱۳۹۷).

شاخص‌ها و ویژگی‌های انقلابی‌گری و انقلابی‌بودن از دیدگاه امام راحل شامل قانون‌پذیری و عمل به قانون، داشتن شخصیت انقلابی و انقلابی‌بودن در بحبوحه مبارزات انقلابی، عمل کردن بر اساس موازین اسلامی، توکل به خدا، داشتن ایمان قوی، وحدت، داشتن باور و اعتماد به نفس و نفی خودباختگی، داشتن روحیه استقلال‌طلبی و نداشتن وابستگی به قدرت‌های خارجی، اجازه‌ندادن دخالت اجانب در مقررات کشور، حفظ استقلال و آزادی کشور، مردمی‌بودن و جدانکردن خود از مردم، حفظ حدود و ثغور (نبود هرج و مرج)، ساده‌زیستی و نفی اشرافیگری است (حیدری هراتمه، ۱۳۹۷).

با توجه به مطالب ذکر شده و نقل قول‌های فوق همراستا با منویات مقام معظم رهبری به منظور تبیین ارزشهای انقلاب اسلامی و نهادینه‌سازی شاخصه‌های انقلابی و انقلابی‌گری نیاز فراوان جامعه به اشاعه این موضوعات به شدت احساس می‌گردد. افزایش سواد انقلابی در همه ارکان نظام مقدس اسلامی از ضروریات حفظ نظام می‌باشد. امروز در سطح کشور و در میان آحاد مردم از یک طرف و در سطوح احزاب، گروه‌ها و تشکل‌های رسمی و شناخته شده ارزشی از طرف دیگر، ظرفیت‌های بالایی وجود دارد که متعلق به جریان فرهنگی مؤمن و انقلابی است؛ لکن جزیره‌ای عمل کردن این مجموعه‌ها و بعضاً انجام اقدامات تکراری و غیرضرور، باعث شده تا این جریان نتواند از ظرفیت‌های خود به خوبی استفاده کند. بنابر این موفقیت جریان فرهنگی مؤمن و انقلابی در کشور، در گرو جبهه‌ای و منسجم عمل کردن آنان با رویکرد هم‌افزایی ظرفیت‌هاست. نیروهای فعال در عرصه فرهنگی سیاسی کشور با توجه به ویژگی‌ها و شاخص‌های نیروهای مؤمن و انقلابی از منظر انقلاب اسلامی و مکتب امام و رهبری، باید یکدیگر را شناسایی کرده و در مسیر همگرایی و انسجام با یکدیگر پیش قدم شده و با رسیدن به ساز و کارهای مناسب، معقول و منطقی، در نهایت جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی را تشکیل دهند. ملاک همگرایی تمامی تشکل‌ها و گروه‌های فرهنگی سیاسی در کشور، باید همین شاخص‌ها و ویژگی‌ها باشد. برای نهادینه‌سازی و شناخت نحوه تاثیر این مولفه‌ها بر جامعه، طراحی مدل و ارائه مدل، ضروری می‌باشد. این موضوع پژوهشگر را بر آن داشت که در فکر طراحی مدلی باشد تا بتواند علاوه بر بهنگام‌سازی و تبیین مولفه‌های انقلابی‌گری، به کارگیری آنها را در نظام اجتماعی جمهوری اسلامی ایران و حتی گروه‌ها و تشکل‌های همسو در خارج از مرزهای ایران اسلامی تسهیل نماید.

۲. اهداف و پرسش‌های پژوهش

هدف کلی پژوهش حاضر ارائه مولفه‌های انقلابی‌گری است و اهداف ویژه شامل: شناسایی اجزا و مولفه‌های آن در ایران اسلامی، تعیین وضع موجود دانستنی‌های انقلابی در ایران اسلامی، ارائه مدل، اعتبار سنجی مدل پیشنهادی است. بر این اساس و متناظر با اهداف پیش گفته سوالات پژوهشی شامل موارد زیر می‌باشند:

۱. اجزا و مولفه‌های انقلابی‌گری در جامعه اسلامی ایرانی شامل چه مواردی می‌باشند؟

۲. وضع موجود سواد انقلابی در ایران اسلامی چگونه می‌باشد؟

۳. مدل مناسب آموزش و اشاعه انقلابی‌گری در جامعه ایرانی اسلامی کدامست؟

۴. آیا مدل پیشنهادی از اعتبار لازم برخوردار است؟

۳. پیشینه پژوهش

در حوزه تحقیق فوق متاسفانه پژوهش انجمنی صورت نگرفته است و بصورت محدود چند نشست و مقاله ارائه گردیده است: با توجه به بیانات مقام معظم رهبری، شاخص‌ها و ویژگی‌های انقلابی‌گری و انقلابی‌بودن به‌عنوان مؤلفه‌های انقلابی‌بودن با عنوان پروژه پیمایشی «سواد انقلابی» دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی توسط پژوهشکده علوم اجتماعی و انقلاب معاونت فرهنگی دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی برای سال ۱۳۹۷ به‌عنوان یک مطالعه اکتشافی در دو بخش کیفی و کمی تعریف که بخش کیفی آن اجرایی شده است و بخش کمی آن در واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی انجام شد.

۴. چهارچوب نظری

شاخص‌های پنج‌گانه انقلابی بودن و انقلابی ماندن از منظر رهبر انقلاب

آیت‌الله خامنه‌ای رهبر انقلاب اسلامی در مراسم بیست و هفتمین سالگرد امام خمینی (رخ) فرمودند: «انقلاب مال همه است، انقلاب یک شط جاری است... و همه می‌توانند انقلابی باشند... همه انقلابی باشند تا بتوانیم این راه دستیابی به اهداف انقلاب را با موفقیت پیش برویم.» ایشان پنج شاخص انقلابی‌گری را به شرح زیر متذکر شدند:

پایبندی به مبانی و ارزشهای اساسی اسلام و انقلاب: بنده در سال گذشته در همین جلسه راجع به مبانی امام صحبت کردم. مبانی اساسی ما آن‌هاست... اگر این پایبندی وجود داشت، حرکت، حرکت مستمر و مستقیم خواهد بود. در تندباد حوادث این حرکت تغییر پیدا نمی‌کند... نقطه‌ی مقابل این پایبندی، عمل‌گرایی افراطی است. یعنی هر روزی به یک طرف رفتن، هر حادثه‌ای انسان را به یک طرف کشاندن.

هدف‌گیری آرمانهای انقلاب و همت بلند برای رسیدن به آن‌ها: بعضی سعی می‌کنند جامعه و جوان‌های ما را دچار ناامیدی کنند. بگویند آقا فایده ندارد! نمی‌شود! نمی‌رسیم!... شاخص دوم این است که هرگز منصرف نشویم از رسیدن به آن اهداف بلند و آرمان‌های بلند. تسلیم نشویم در مقابل فشارها.

پایبندی به استقلال کشور: استقلال سیاسی معنایش این است که ما در زمینه‌ی سیاسی فریب دشمن را نخوریم... استقلال فرهنگی که از همه مهم‌تر است در این است که سبک زندگی را سبک زندگی اسلامی ایرانی انتخاب نکنیم... استقلال اقتصادی هضم نشدن دره‌اضمه‌ی اقتصاد جامعه جهانی است.

حساسیت در برابر دشمن و نقشه دشمن و عدم تبعیت از آن: باید دشمن را شناخت، نقشه‌ی او را فهمید، از تبعیت دشمن سر باز زد؛ این شاخص چهارم، این عدم تبعیت را قرآن، جهاد کبیر نام نهاده است.

تقوای دینی و سیاسی: این که ما عرض کردیم که باید به آرمان‌ها پایبند بود، اسلام این‌ها را از ما خواسته است. یک تکلیف دینی است و رعایت آن تقوای دینی است. تقوای سیاسی هم همراه همین است؛ تقوای سیاسی یعنی انسان از لغزشگاه‌هایی که دشمن می‌تواند از آن استفاده بکند پرهیز بکند.

شاخص‌های انقلابی بودن و انقلابی ماندن از منظر امام خمینی

حقانیت و منطقی بودن مواضع

مواضع سیاسی و شعارهای انقلابی امام خمینی (ره) در هر مقطعی، برخاسته از متن نیاز جامعه و کاملاً مستدل و قابل قبول بود. در اتخاذ این مواضع، آنچه برای امام (ره) مهم بود، مبانی مسلم شرعی در چارچوب مستدل و منطقی آن مواضع و شعارها بود، نه

ملاحظات محافظه کارانه یا رادیکال مآب. نخبگان جامعه نمی توانستند در برابر استدلال های محکم، شفاف و مبتنی بر بدیهیات عینی، نقض یا نقضی بر آن وارد سازند. وجدان عمومی جامعه و توده مردم هم منطقی بودن این مواضع و درستی آن را تشخیص می داد. هنگامی که امام (ره) برخلاف بسیاری از جریان ها و سردمداران رقیب، شاه و آمریکا را منشاء همه مفسد و مشکلات را مطرح ساختند، این شعار، برای نخبگان جامعه مستدل و منطقی بود و برای مردم نیز، « شاه باید برود » معرفی نمودند و شعار پذیرفتنی و قابل درک. همه می دیدند که موضعگیری های دیگران، در برابر این شعار ناشی از ترس و محافظه کاری است (حسینی، ۱۳۹۰).

صداقت و خلوص سیاسی

آنچه امام (ره) را از دیگران جدا می ساخت و حتی برای کسانی هم که با مشی ایشان موافق نبودند نیز احترام و تحسین به همراه داشت، خلوص سیاسی و عدم شائبه های قدرت طلبانه در ایشان بود. اساساً فضای بینشی امام (ره) درباره مقوله سیاست، با آنچه در ذهن و دل بسیاری از فعالان برجسته و مشهور سیاسی وجود داشت، متفاوت بود. انگیزه امام از ورود در عرصه سیاست و برعهده گرفتن مسئولیت و رهبری یک انقلاب بزرگ، تنها انجام تکلیف الهی بود. البته این انگیزه، هرگز با تدبیر و دوراندیشی که موجب نقد و رد موضوع می گردد « تکلیف مداری » آینده نگری منافات ندارد. برخلاف برخی برداشت های ناقص و غلط درباره وجود این انگیزه در امام خمینی (ره) با توجه به معنی درست آن، عمیق ترین دوراندیشی ها و آینده نگری ها را در تصمیمات و روش سیاسی ایشان، ایجاد می کرد. امام در اندیشه انجام تکلیف الهی خود بود و همین انگیزه نیز بسیاری از آفات و آسیب هایی را که تهدیدگر رهبران جنبش ها و نهضت های مردمی است را رفع می کرد (حسینی، ۱۳۹۰).

قاطعیت و استواری در رفتار سیاسی

نتیجه طبیعی منطقی بودن مواضع و تصمیمات و نیز تکلیف مداری، استواری و ایستادگی برای رسیدن به اهداف و تحقق برنامه هاست. امام خمینی (ره) در مقاطع حساس و سرنوشت سازی به خصوص در دوران اوج گیری و شتاب انقلاب بر سر راه انقلاب قرار می گرفت و با استواری و قاطعیت آنچه را تشخیص داده بود، بی پروا و شجاعانه دنبال می کرد و از آنجا که متکی بر پشتوانه قوی ایمان و انگیزه الهی بود، هرگز دچار سستی و تردید نمی شد. در شرایطی که برخی گروهها و جریان های سیاسی، با تغییر روش های رژیم شاه یا عقب نشینی های تاکتیکی و یا تهدیدهای خارجی، به پیدا کردن راههای میانی و مذاکره و مصالحه با عوامل رژیم رضایت می دادند، نهیب و هشدار قاطعانه امام بود که مردم را به حرکت در می آورد و راه را باز می کرد. نمونه های بارزی از این استحکام و قاطعیت وجود دارد که تحلیل و بررسی موشکافانه هر کدام با توجه به همه شرایط و واقعیات آن دوران انسان را به شگفتی وا می دارد.

ارائه طرح برای آینده

پس از اوج گیری نهضت روحانیت و قیام ۱۵ خرداد ۴۲ و در شرایطی که نیروهای انقلابی و مبارز، ضرورت تحولی اساسی را در انتظار بود. حداقل دو تجربه ناکام در ذهن عمومی جامعه وجود داشت که هر طرحی برای مبارزه را به چالش می کشید. مبارزات دوره مشروطیت و انحراف آن به نفع استعمار انگلیس و استقرار رژیم پهلوی و نیز مبارزات ملی شدن صنعت نفت و عدم مدیریت موفق آن در نیل به اهداف که عملاً دیکتاتوری و وابستگی بی قید و شرط شاه را به آمریکا در پی داشت استراتژی مبارزه و هدف آن را مواجه با دشواری می ساخت. از طرفی مبارزه با استبداد و وابستگی شاه در چارچوب قانون اساسی و رژیم سلطنتی، ناموفق می نمود

و از سوی دیگر، طرح هرگونه جایگزینی در شرایط حاکمیت نظام دو قطبی در ساختار سیاسی بین الملل و همسایگی دیوار به دیوار ایران با شوروی و نفوذ عمیق آمریکا در لایه های مختلف اقتصاد و سیاست و فرهنگ کشور بسیار حساس و خطیر تلقی می شد.

۵. روش تحقیق

پژوهش حاضر از حیث بعد محیط، از نوع میدانی می باشد. این پژوهش با رویکرد روش کیفی، در دو مرحله تحلیل مضمون، مصاحبه نیمه ساختاریافته انجام شد. در این پژوهش با توجه به هدف و ماهیت پژوهش از روش پژوهش ترکیبی یا آمیخته از طریق تلفیق روش های کیفی و کمی استفاده شده است.

از آن جا که در این پژوهش هدف اصلی ارائه نظریه انقلابی گری و انقلابی ماندن بود و به منظور بررسی عمیق و شناخت بیشتر موضوع در این زمینه و همین طور شناخت عوامل مؤثر بر آن ها، علاوه بر مبانی نظری از مصاحبه برای درک بیشتر استفاده شد، سپس از رویکردهای کمی برای تأیید نتایج کیفی بهره برده شد. پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی است که با رویکرد آمیخته با طرح اکتشافی انجام شد. در رویکرد کیفی، از روش نمونه گیری هدفمند و در رویکرد کمی چون به بررسی وضعیت موجود پرداخته شد، از روش توصیفی از نوع پیمایشی استفاده شد. به طور کلی جهت جمع آوری اطلاعات در این پژوهش، دو روش کتابخانه ای و میدانی استفاده شد.

گردآوری داده ها به روش میدانی در این پژوهش در مرحله اول مصاحبه نیمه ساختار یافته در بخش کیفی و در مرحله دوم در بخش کمی براساس معیارهای استخراج شده از مرحله کیفی به طراحی پرسشنامه محقق ساخته برای طرح نظریه سواد انقلابی در ایران اسلامی جهت جمع آوری داده های مورد نیاز استفاده شد.

جامعه آماری مورد مطالعه پژوهش شامل دو گروه بود، جامعه آماری در بخش کیفی، خبرگان جامعه علمی و متخصصان دانشگاهی بودند که از سوابق اجرایی در سطوح تصمیم گیری برخوردار بوده و به اصطلاح خبرگان آگاه نام دارند. این گروه برای انجام بخش کیفی پژوهش انتخاب شدند و در فرایند مصاحبه شرکت کردند. برای تعیین نمونه های این پژوهش و تعیین این گروه از خبرگان از روش نمونه گیری هدفمند استفاده شد. گروه دوم از جامعه آماری این پژوهش در بخش کمی، شامل اساتید و کارکنان حوزه های فرهنگی و آموزشی می باشند. جهت انتخاب حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده گردید.

در بخش تجزیه و تحلیل داده ها، به منظور تحلیل داده های کیفی پژوهش از تکنیک دلفی استفاده شد. در تجزیه و تحلیل داده ها در بخش کمی از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. در بخش توصیفی برای متغیرهای جمعیت شناختی که داده های آن از پرسشنامه به دست آمد میانگین، انحراف معیار، جداول توزیع فراوانی و نمودار برای هر یک از متغیرها ارائه شد که این فرآیند توسط نرم افزار SPSS انجام میشود. در بخش آمار استنباطی جهت بررسی نرمال بودن توزیع داده ها از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شد و برای بررسی سوالهای پژوهش از آزمونهای ضریب همبستگی t تک نمونه ای و مستقل، تحلیل عاملی اکتشافی، تحلیل عاملی تأییدی و تحلیل معادلات ساختاری استفاده شد.

۶. یافته های پژوهش

سوال اول پژوهش: اجزا و مولفه های انقلابی گری در جامعه اسلامی ایرانی شامل چه مواردی می باشند؟

به منظور پاسخ به این سوال پژوهش پس از جمع آوری، تحلیل شبکه ای مضامین و کدگذاری داده های ۳۵ سخنرانی مستقیم آیت الله خامنه ای پیرامون امام خمینی (ره) و یک پیام به مناسبت اولین سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (ره)، انبوهی از کدهای اولیه به دست آمد که با توجه به تکرار شماری از آن ها و هم پوشانی این داده ها، مضامین اصلی این فرمایشات به صورت کل به جزء در قالب جداولی طبقه بندی شد. شایان ذکر است که مضامین و محورهای این جداول، زیر شاخه ها و مضمون های فرعی متعددی را نیز شامل می شوند.

جدول ۱. شمایی کلی از ۳۶ فرمایشات آیت الله خامنه ای پیرامون انقلاب و امام خمینی (ره)

بیانات در تاریخ ۶۸/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۶۹/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۷۰/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۷۱/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۷۲/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۷۳/۱۴/۳
بیانات در تاریخ ۷۴/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۷۵/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۷۶/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۷۷/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۷۸/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۷۹/۳/۱۴
بیانات در تاریخ ۸۰/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۸۱/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۸۲/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۸۳/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۸۴/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۸۵/۳/۱۴
بیانات در تاریخ ۸۶/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۸۷/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۸۸/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۸۹/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۹۰/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۹۱/۳/۱۴
بیانات در تاریخ ۹۲/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۹۳/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۹۴/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۹۵/۳/۱۴	بیانات در تاریخ ۹۱/۱۰/۱۹	پیام سالگرد ارتحال ۶۹/۱۰/۳
بیانات در تاریخ ۸۶/۱/۱	بیانات در تاریخ ۹۰/۵/۲	بیانات در تاریخ ۷۸/۸/۲۴	بیانات در تاریخ ۷۶/۹/۴	بیانات در تاریخ ۸۹/۱۰/۲۴	بیانات در تاریخ ۹۳/۱۰/۳

مضامین فرمایشات مقام رهبری

با توجه به روش تحلیل مضمون که در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است، به یافته های ذیل در خصوص مولفه های اصلی انقلابی گریاز دیدگاه مقام معظم رهبری دست پیدا کرده ایم که در جدول زیر در قالب محورهای کلی و مصادیق فرمایشات ایشان به صورت مختصر آمده است:

جدول ۲. قالب محورهای کلی و مصادیق فرمایشات مقام معظم رهبری

ردیف	مولفه های اصلی انقلابی گری	نقل و قول
۱	صیانت از نهضت انقلاب اسلامی	<p>ختم سخن آن است که دوران ده ساله ی حیات مبارک امام خمینی (ره)، الگو و نمونه ی حیات جامعه ی انقلابی ماست و خطوط اصلی انقلاب، همان است که امام ترسیم فرموده است. امام خمینی، یک حقیقت همیشه زنده است. نام او پرچم این انقلاب، و راه او راه این انقلاب، و اهداف او اهداف این انقلاب است.</p> <p>امام اصول انقلاب و چارچوب ها را آن چنان مستحکم و دقیق و روشن ترسیم کرد تا جریان های مسئله عالم نتوانند این انقلاب را مثل بقیه ی تحولات سیاسی در هاضمه ی فرهنگی خود هضم کنند و از بین ببرند.</p> <p>نقشه راه هم در مقابل ما است. ما نقشه راه داریم. نقشه راه ما چیست؟ نقشه راه ما همان اصول امام بزرگوار ما است؛ آن اصولی که با تکیه ی بر آن توانست آن ملت عقب افتاده ی سرافکننده را تبدیل کند به این ملت پیشرو و سرافراز. این اصول، اصولی است که در ادامه ی راه هم به درد ما می خورد و نقشه ی راه ما را تشکیل می دهد.</p> <p>هنر بزرگ امام بزرگوار ما این بود که چارچوب محکمی را برای این انقلاب به وجود آورد و نگذاشت این انقلاب در هاضمه ی قدرت ها و جریان های سیاسی ملل هضم شود. شعار نه شرقی، نه غربی، جمهوری اسلامی، یا شعار استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی که تعالیم امام و اشاره انگشت ایشان در دهان مردم انداخت، معنایش این بود که این انقلاب متکی به اصول ثابت و مستحکمی است که نه به اصول سوسیالیسم اردوگاه آن روز شرق ارتباطی دارد، نه به اصول سرمایه داری لیبرال اردوگاه غرب.</p> <p>امام ما برای حیات دوباره ی اسلام، درست همان راهی را پیمود که رسول معظم (ص) پیموده بود؛ یعنی راه انقلاب را. در انقلاب، اصل بر حرکت است؛ حرکتی هدف دار، سنجیده، پیوسته، خستگی ناپذیر و سرشار از ایمان و اخلاق.</p> <p>نهضت اسلامی در ایران به رهبری منجی بزرگ دوران، حضرت امام خمینی (ره)، به پیروی از شیوه ی نبی اعظم و رسول خاتم و قله ی آفرینش عالم و آدم، حضرت محمد مصطفی(ص) در قالب یک انقلاب تمام عیار ظاهر شد و این طبیعت انقلاب است که اگر بر پایه ای درست و منطقی استوار باشد، همچون آتش فشان، زلزله در تمام ارکان محی پدید می آورد و همه چیز و همه جا و همه کس را از گرمی و اشتعال خود متأثر می سازد.</p>

۲	حرکت به سوی معنویتگرایی	حقیقت اول که کسی منکر آن نیست و هیچ منصفی نمی تواند آن را انکار کند، این است که امام بزرگوار ما به اسلام و مسلمین قوت و عزت بخشید. دشمنان اسلام، اسلام را ضعیف می خواستند. آن ها تلاش کرده بودند تا اسلام را از صحنه ی عمل، بلکه از ذهن ملت های مسلمان چه برسد به غیر آن ها خارج کنند؛ متأسفانه تا حدود زیادی هم موفق شده بودند. در این سیاست پلید، حکومت های فاسد و وابسته ، با استکبار و شبکه ی جهانی دشمنان اسلام هماهنگی کامل داشتند.
۳	اسلام خواهی	اولین و اصلی ترین نقطه در میانی امام و نظرات امام، داشتن سواد انقلابی مستلزم مسئله ی اسلام ناب محمدی است؛ یعنی اسلام ظلم ستیز، اسلام عدالت خواه، اسلام مجاهد، اسلام طرفدار محرومان، اسلام مدافع حقوق پابرهنگان و رنج دیدگان و مستضعفان.
۴	هویت سازی و هویت بخشی	در حقیقت امام بزرگوار ما در این نهضت عظیمی که در کشورمان و در جهان اسلام به وجود آوردند، دو پرچم را بلند کردند و برافراشته نگاه داشتند: یک پرچم عبارت است از پرچم احیاء اسلام؛ به عرصه آوردن این قدرت عظیم و لایتناهی. پرچ دوم، پرچم عزت و سربلندی ایران و ایرانی.
۵	انحراف از خط امام	کسی که سواد انقلابی داشته باشد، قطعاً از خط امام(ره) عدول نخواهد کرد. چالش درونی برای ملت ما عبارت است از اینکه روحیه و جهت نهضت امام بزرگوار را از نظر دور برداریم و فراموش کنیم و آن را از دست بدهیم؛ این بزرگ ترین خطر است. در شناخت دشمنان اشتباه کنیم؛ در شناخت دوستان اشتباه کنیم؛ جبهه ی دشمن و دوست را باهم مخلوط کنیم، نفهمیم دشمن کیست؛ دوست کیست؛ یا در شناخت دشمن اصلی و فرعی اشتباه بکنیم، این هم خطر است. خطر بزرگ برای کشور ما جدا شدن از مردم است؛ جدا شدن از ارزش های اسلامی است؛ جدا شدن از خط مبارک امام است؛ این ها برای کشور ما خطر است. امام با آن حرکت خود، ما را در جاده ای قرار داد که باید در این جاده پیش بروی. هرگونه توقف در این جاده، ما را به عقب گرد می رساند. ملتی که از حقیقت عزت برخوردار شده است و در جاده ی پیشرفت قرار گرفته است. با این روشی که امام در پیش گرفته بود و در گفتار و کردار او منعکس بود، نمی شود انسان خود را در خط امام بدانند، دنباله رو امام بدانند، اما با کسانی که صریحاً پرچم معارضه با امام و اسلام را بلند می کنند، خودش را در یک جبهه تعریف کند.
۶	درس آموزی از امام و مکتب امام	من آنچه نیاز امروز میدانم، ایستادگی بر اصول انقلاب در درجه ی اول است. اصول انقلاب هم همان چیزهایی است که در وصیت نامه و بیانات امام وجود دارد؛ این ها پایه ها و ستون های انقلاب است. آنچه در اختیار ملت ایران و در معرض دید و فکر ملت ها در سراسر عالم است، ساخته و پرداخته ی آن دست توانا است. ما برای اینکه راه را درست برویم، باید نقشه معمار را بدانیم. اگر در یک بنای متعارف معمولی، نقشه در اختیار نباشد، نقشه اصلی معلوم نباشد، سازندگان و بنایان هر چه هم چیره دست باشند، ممکن است اشتباه کنند. امام بزرگوار ما، مجسمه ای از ارزش های انقلاب ما بود. از یکی از همسران پیامبر اکرم(ص) خواستند که آن بزرگوار را توصیف کند. در جواب گفت: (کان خلقه القرآن) یعنی قرآن مجسم بود. ما امروز درباره ی امام بزرگوارمان باید عرض کنیم که او اسلام انقلابی مجسم، اسلام ناب مجسم در زندگی و اخلاق و احساسات و تصمیم گیری ها و نیز فانی برای خدا بود. خدای متعال هم به او پاداش داد. کاری که به دست این بزرگوار در این دوران انجام گرفت، کاری بی نظیر بود. بعد از کار پیامبران اولوالعزم، کسی چنین حرکت عظیمی انجام نداده بود. من امروز مایلیم یک نکته را در باب انقلابمان و در باب تأثیر عمل این عبد صالح خدا، به ملت ایران و به ملت های مسلمان عالم و به همه ی کسانی که در سطح جهان، نامی از انقلاب ما و از امام خمینی (ره) بزرگ ما شنیده اند، بگویم. این، مبنا و قاعده حرکت ماست. بر اساس همین بینش، ما زندگی و مبارزه و حرکت میکنیم. آن جمله این است که با انقلاب اسلامی در ایران و با تشکیل نظام اسلامی در این نقطه ی از عالم و با مبارزات طولانی که ملت ما پشت سر رهبر عظیم الشان، برای حفاظت از انقلاب و اسلام انجام داد، عصر جدیدی با خصوصیات متمایز با دوران قبل، در عالم به وجود آمد. این عصر و این دوران جدید را باید دوران امام خمینی (ره) نامید. راه این ملت بزرگ ما که پرورده ی بیانات امام و هدایت های امام است، برای رسیدن به اوج اعتلا و پیشرفت عبارت است از اینکه این عزت ملی را در همه ی عرصه ها حفظ کند.
۷	اصل عدالت اجتماعی	کسی که سواد انقلابی داشته باشد راه امام(ره) را ادامه میدهد.

<p>راه امام، راه ایمان و راه عدالت و راه پیشرفت مادی و راه عزت است. نکته ی چهارم در بُعد مسائل داخلی کشور؛ امام طرفدار جدی حمایت از محرومان و مستضعفان بود؛ امام نابرابری اقتصادی را با شدت و حدت رد می کرد؛ اشرافی گری را با تلخی رد می کرد؛ به معنای واقعی کلمه امام طرفدار عدالت اجتماعی بود؛ طرفداری از مستضعفان شاید یکی از پر تکرارترین مطالبی است که امام بزرگوار ما در بیاناتشان گفتند؛ این یکی از خطوط روشن امام است.</p> <p>در دنیا هر جا که ندای عدالت خواهی بلند شده است، این انقلاب آن جا را با خود و از خود و متناسب با خود یافته است و با حق جویان و عدالت خواهان عالم، همراهی کرده است. بسیاری از عدالت خواهان، آزادی خواهان و مبارزان با ظلم و تبعیض در شرق و غرب و قاره های پنجگانه عالم، می گویند: ما از انقلاب شما این درس را آموختیم و راست می گویند! این هم یک پیام است، پیام عدالت خواهی.</p> <p>امام حقایق فراموش شده اسلام را احیا کرد، عدالت خواهی اسلام را سر دست بلند کرد، ضدیت اسلام را با تبعیض و اختلاف طبقاتی و اشرافیت ها، علنی کرد.</p> <p>آخرین نکته که به عنوان شاخصه مکتب سیاسی امام عرض میکنم، مسأله عدالت اجتماعی است.</p>	
---	--

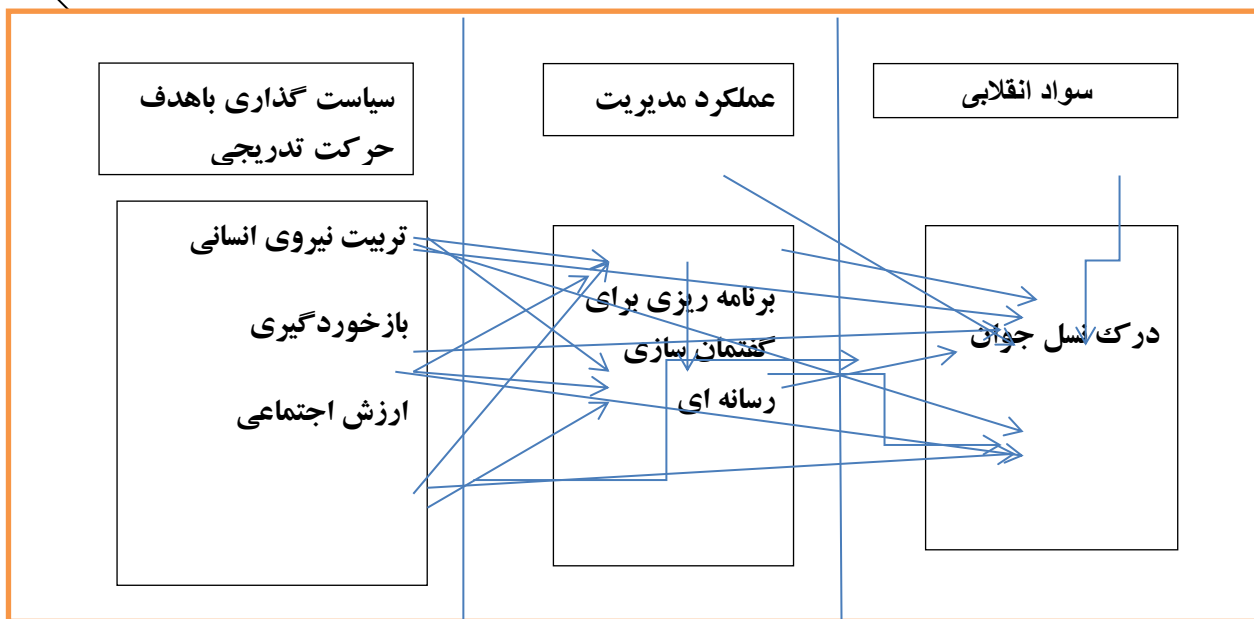
در جواب سوال اول که اجزا و مولفه های انقلابی گری در جامعه اسلامی ایرانی شامل چه مواردی می باشند؟
 بر اساس فرمایشات و متن سخنرانی مقام معظم رهبری و تحلیل سخنان حضرت امام خمینی(ره)، مولفههای انقلابی گری از نظر ایشان: صیانت از نهضت انقلاب اسلامی، حرکت به سوی معنویتگرایی، اسلام خواهی، هویت سازی و هویت بخشی، انحراف از خط امام، درس آموزی از امام و مکتب امام و اصل عدالت اجتماعی.

سوال دوم پژوهش: وضع موجود سواد انقلابی در ایران اسلامی چگونه می باشد؟

یکی از شاخص ها و اهداف مهم توسعه در یک جامعه، افزایش میزان با سوادی آن است، تغییر در این عامل، نتایج و آثار دیگری را به دنبال دارد، زیرا نیازها و حوایج یک فرد تحصیلکرده و باسواد با یک نفر بی سواد تفاوت دارد. علاوه بر این، اثر متقابل مؤلفه سواد بر محیط پیرامون کاملاً مشهود است. تغییر ذاتقه های افراد باسواد در یک جامعه در حال تحول، نوع برداشت از مسایل سیاسی - اجتماعی، نحوه تصمیم گیری رجوع به مرجع تصمیم و... را دستکاری کرده و فرد قایل بر حقوق شهروندی می شود. افراد باسواد ضمن آنکه احساس استقلال بیشتری نموده، حس مشارکت جویی فراوانی در مسایل پیرامونی خود دارند و قاعدتاً با نگاه انتقادی به مسایل می نگرند.

سوال سوم: مدل مناسب آموزش و اشاعه انقلابی گری در جامعه ایرانی اسلامی با در نظر گرفتن نسل جدید کدامست؟ پاسخ این سوال در جدول زیر آورده شده است.

جدول ۳. مدل مناسب آموزش انقلابی گری

سوال چهارم پژوهش: آیا مدل پیشنهادی از اعتبار لازم برخوردار است؟

جدول ۴. اعتبارسنجی مدل پیشنهادی انقلابی

ردیف	مقوله	زیرمقوله
	تربیت نیروی انسانی	تربیت و جذب نیروی انسانی مجرب ، انقلابی و دغدغه مند برای طراحی و اجرای استراتژی محتوایی. ایجاد سازوکار رفتاری بر مبنای دروس و اصول اخلاقی امام خمینی (ره) برای کارکنان سیما. نیاز به متخصصان فلسفه، عرفان، فقه، سیاست، جامعه شناس و سیاست برای مشاوره و نظارت کیفی برنامه های تخصص محور پیرامون موضوع امام.
	بازخوردگیری	ارزیابی مستمر معانی و برداشت های موجود از برخی تصاویری که از امام خمینی (ره) در رسانه ها منعکس می شود. ارتباط با گروه های متخصص در حوزه امام شناسی پیرامون برنامه های تولید شده. ارزیابی تخصصی از جریان های مختلف فکری، اجتماعی و سیاسی به صورت جزء به جزء برای ارائه تحلیل کلان. سنجش افکار عمومی درون سازمانی به منظور بازبینی مسائل مرتبط با امام خمینی (ره) به منظور ارائه راه کارهای مناسب به مدیریت. تعامل بیش از پیش با خانواده امام و میراث داران ایشان. پوشش تبلیغی تبیینی ساختمان ها و فضاهای عمومی سیما در گرامیداشت- ایام و مناسبت های ویژه مرتب با امام خمینی (ره) ۹۹ نظیر ۱۴ خرداد، دهه فجر و... تولید اپلیکیشن های متنوع در فضای اجتماعی با موضوع امام خمینی (ره) و بهره گیری از این ظرفیت مغفول.

جمع آوری داده ها از ۳۵ سخنرانی مستقیم آیت الله خامنه ای پیرامون انقلابی گری و بررسی وصایای امام خمینی (ره) در این زمینه تعداد زیادی از کدهای اولیه به دست آمد که با تحلیل مضامین طبقه بندی شده و طی فرایند تجمیع و تلخیص کدهای مشابه و مترادف، به ۲۳ مضمون کلی تحت عناوین زیر رسیده شد:

- ✓ دفاع از اقتدار و امنیت ملی
- ✓ پابندی و پاسداری نسبت به ارزش ها و آرمان ها
- ✓ پابندی به رفتار و گفتار امام
- ✓ ساده زیستی و اجتناب از اشرافی گری
- ✓ عدالت خواهی، آزادگی و دفاع از مظلومان عالم
- ✓ تقوای فردی و جمعی
- ✓ بصیرت دینی و سیاسی
- ✓ تدین و پابندی به تکلیف شرعی
- ✓ خدمت خالصانه و بدون منت
- ✓ استکبار ستیزی و ایستادگی قاطع در مقابل کفر، نفاق، طمع و سلطه
- ✓ ایستادگی و ثبات در اصول انقلاب اسلامی
- ✓ مرزبندی شفاف با دشمنان دین و انقلاب
- ✓ اعتماد به مردم، صداقت و وفاداری
- ✓ عدم اجازه دخالت اجانب در مقدرات کشور
- ✓ داشتن باور و اعتماد به نفس و نفی خودباختگی
- ✓ پاکدستی
- ✓ بر خورندگی از سلامت اخلاقی و فکری
- ✓ مبارزه واقعی با فقر، فساد و تبعیض
- ✓ قانون پذیری و عمل به قانون
- ✓ حفظ حدود و ثغور (عدم وجود هرج و مرج)
- ✓ وحدت
- ✓ داشتن روحیه استقلال طلبی و نداشتن وابستگی
- ✓ دفاع از محرومان و مستضعفان

۷. بحث و نتیجه گیری

اکنون گفتمان انقلاب اسلامی از جانب گفتمان لیبرال غرب، در معرض تغییر و تحول قرار داشته است که تغییر در گفتمانها، تغییر در هویتها و معناها را در پی خواهد داشت. این فرآیند تغییر، هویت نسل جدید را دچار تحول و دگرگونی مینماید. بهگونهای که زمینه آشنایی جوانان را با منابع جدید هویتی هموار میسازد و از این طریق، تحول در هویت را دامن میزند. این تغییرات میتواند زمینه بروز فرصت را ایجاد نماید و ممکن است ایجاد چالش کرده و نسل جدید را نسبت به هویت واقعی خودش دچار شک و تردید نماید. در تغییر و دگرگونی نسلی عوامل مختلفی نقش دارند، ولی آنچه از میان عوامل مختلف تأثیرگذار در این دوره اهمیت بیشتری دارد، تأثیرگذاری عوامل خارجی است، گرچه عوامل داخلی در ابعاد مختلف چون نابرابری اجتماعی، خانواده، نظام آموزشی، همسالان، گروههای مرجع و ... در این تغییر و تحولات نقش ایفا کردهاند، اما مسئله پژوهش حاضر در خصوص سواد انقلابی است (مفهوم سازی تا سنجش پذیری) اینکه جوان تا چه حد به مفهوم انقلابی گری پی برده و تا کجا میتواند این مفهوم را پیش بگیرد. منازعات و تقابل اسلام سیاسی به عنوان گفتمان برخاسته از فرهنگ و هویت اسلامی ولیبرالیسم به عنوان فرهنگ غرب، با ارجاع به دال مرکزی نئولیبرالیسم در دوره معاصر مبتنی بر عناصر و نشانههای هویتی و تمدنی بوده و حاکی از آن است که این گزارهها و عناصر فرهنگی و هویتی محورههای تقابل این دو گفتمان را در ساحت عمل شکل میدهد.

گفتمان لیبرال غرب در ذات خود با مبانی اسلام و قرائت آن از جهانی شدن تعارض دارد و این تعارض، نظام گفتمانی اسلام محور را تهدید و با ایجاد چالش در عرصه ی هویتی، هویت جوانان را متزلزل مینماید.

چالشهای ذاتی گفتمان لیبرال غرب راه درمعددهی دل‌های شناور آن و در غیریت سازی با گفتمان اسلام سیاسی به وضوح میتوان دریافت. این گفتمان در مفصلبندی خود، دال سیاست را جامه غیر دینی میپوشاند و از پایان ایدئولوژیها و هژمونیک شدن لیبرالیسم سخن میگوید. دال اقتصاد را برپایه اصل آزادی مطلق اقتصادی معنا میکند و نشانه فرهنگ را به گسترش ارزشها و باورهای فرهنگ لیبرالی تعمیم میدهد.

گفتمانها برای طرد رقیب، تثبیت خود و ساماندهی جامعه، نیاز به ابزارهای قدرت و استراتژی-های مؤثر طرد و به حاشیه رانی دارند. جهانی شدن به کمک تکنولوژیهای ارتباطی، فضای تخصص و غیریت را گسترش داده است. در فضای موجود، گفتمانی که برتری تکنولوژیکی داشته باشد، یقیناً امکان بیشتری برای برجسته سازی نظام معنایی خود خواهد داشت و در حال حاضر گفتمان هژمونیک غرب در برتری به لحاظ تکنولوژیکی، نسبت به گفتمان اسلام سیاسی میباید. و این برتری چالش-هایی به لحاظ هویتی به دنبال خواهد داشت.

چالشهای سخت افزاری عرصه نزاع گفتمانی، تخدیر فرهنگی به دلیل انحصار کنترل ابزارهای نوین ارتباطی و اطلاعاتی، توسط شرکتهای غربی است که تقابل آن با نظام هویت بخش اسلام، می-تواند تأثیرات هویتی در زمینه ارزشی برای نسل سوم انقلاب ایجاد نماید. استفاده از ابزارهای اطلاعاتی، میتواند قدرت بخشی کاذب در جوانان بوجود آورده و چنانچه با تربیت همراه نشود، قهرمانان دروغین و کاذبی ایجاد کند که بر زیست اخلاقی جامعه تأثیرات منفی بگذارند. تکنولوژیهای جدید بر ارزشهای خانواده تأثیر منفی داشته، فضای صمیمیت میان نسلهای مختلف را کاهش داده، نقش خانواده را کمرنگ و اقتدار آن را مورد تهدید قرار میدهد. تغییرات و سرعت حاصل از فناوری های نوین به جهت ویژگیهای جوانان یعنی آمادگی برای پذیرش تازگیها و عشق به سرعت، موجب دور شدن آنان از فرهنگ خودی و شکاف نسلی را به دنبال خواهد داشت.

نشانه فردگرایی حاصل از جهانی شدن اقتصادی بر پایه اصل رقابت، زمینه دست یابی فردی به منافع مادی به هر قیمتی را فراهم نموده و آن را در غیریت با رقابت مثبت در اسلام قرار میدهد و به رشد فردگرایی دامن زده و افرادی خودخواه، منفعت طلب و فاقد گذشت به بار میآورد. در حال حاضر جامعه ما با این نوع گرایشات فردگرایانه در میان نسل سوم مواجه میباشد. حاصل ارزشهای فردگرایانه را در تضعیف رابطه نسل جدید با نسل گذشته و همچنین کاهش نشاط جوانان و افزایش انتظارات می توان مشاهده کرد. فردگرایی هم چنین جامعه پذیری جوانان را دچار اختلال نموده و به انزوای اجتماعی آنان منجر میگردد. تأکید بیش از حد بر فردیت، خودشیفتگی و نهایتاً گسست عاطفی بین نسلی را به دنبال خواهد داشت. جهانی شدن با فشردگی زمان و مکان -دو عامل اصلی هویت ساز -هویت جوانان را مورد تهدید قرار داده و با استحاله فرهنگی، بحران هویتی بوجود میآورد. همچنین هجوم ضد ارزشهای فرهنگ غرب موجب اختلال در فرآیند انتقال ارزشی بین نسلی گردیده و کجروی های فرهنگی را دامن میزند. جهانی شدن با شالوده شکنی، ساختار آمریت دولت را به عنوان یکی دیگر از منابع هویت بخش نسلی با چالش مواجه میکند.

از نظر (پرانک ۲۰۰۰) جهانی شدن واقعاً یک انقلاب است، انقلابی که غیرقابل برگشت و غیرقابل جلوگیری است، روندی است که موجب انتقال همه جوامع خواهد شد. پتانسیلهای موجود در نیروی جهانی شدن موجب میشود که ارتباط با هر کس، هر کجا و در هر زمان امکانپذیر باشد (عاملی، ۱۳۸۳: ۱۹). جوان انقلابی میتواند در کنار همبستگی با سایر جوانان به آنان القا کند که انقلاب برای تمام امور راه حلی گذاشته و به هیچ میلی بی توجه نبوده است. وی میتواند از این طریق در جهت ترویج انقلابیگری و اخلاقیات و روحیه انقلابی بکوشد. بر اساس یافته های به دست آمده از این پژوهش و با در نظر گرفتن فرصتها و چالشهای جهانی شدن و نقاط ضعف و قوت نسل جوان، راهکارهای زیر پیشنهاد میگردد:

۱- تقویت سواد انقلابی و بینش دینی جوانان و شناساندن فرهنگ غرب به آنان

بها دادن به تفکر (مطهری، ۱۳۶۲: ۲۱۸) و تبیین صحیح از دین و دستورات حیاتبخش آن برای جوانان باعث میشود که آنها به دین و مسائل معنوی متمایل شوند، زیرا که فرد در سنین جوانی در شرایطی قرار دارد که انواع گرایش، به ویژه غریزه جنسی و لذت طلبی،

در او به نقطه اوج رسیده و عوامل بیرونی نیز او را احاطه کرده است. حال اگر دین به گونه ای ترسیم شود که گویی مانع ارضای غرایز اوست و راهکاری برای ارضای آنها ندارد، طبیعی است که نسبت به دین گریزان میشود.

تقویت باورهای دینی و پی ریزی بینشی درست در زمینه مذهب و سیاست همچون سنگری نفوذ ناپذیر میتواند جوانان را در برابر بمباران فرهنگی دشمن محافظت نماید. بررسی سیر تاریخی و مبانی و اصول فکری حاکم بر فرهنگ و تمدن غرب نیز می تواند موجبات آشنایی و آگاهی نسل جوان را از تحولات جهان پیرامون دشمن شناسی، حفظ هویت دینی و ملی و بهره گیری از دستاوردهای مثبت و تجارب غرب و در نهایت برخورد منطقی و به دور از افراط و تفریط با این فرهنگ را به دنبال داشته باشد.

۲- درونی کردن ارزشهای اصیل انقلابی، دینی و اسلامی از طریق فرهنگسازی و اصلاح فرآیند انتقال ارزشها و هنجارها به نسل جدید

«دورکیم و پارسونز» در پاسخ به این سوال که چرا اعضای یک جامعه ارزشهای آن را میپذیرند و به هنجارهای آن گردن می نهند؟ میگویند دلیل این امر آن است که افراد، آن هنجارها و ارزشها را درونی میکنند و از این طریق آن ارزشها و هنجارها جزو اعتقادات درونی، امتیازات شخصی و انتظارات افراد از یکدیگر میشود (تاجیک، ۱۳۸۲: ۱۱۵).

به همین جهت یکی از راههای جلوگیری از گسترش تأثیرات جهانی شدن بر هویت نسلی را میتوان درونی کردن ارزشهای دینی در نسل جوان دانست. ارزشها و هنجارهای ملی تعیین کننده، «بایدها» و «نبایدها»ی ایستاری (نرماتیو) یک جامعه هستند و عمدتاً از منابع دینی -ایدئولوژیک اخذ میگردند. بنابراین، هر گونه شکاف ارزشی -هنجاری میان حال و گذشته، «باید و نباید»های متفاوتی را فراروی نسل های مختلف قرار داده و گسلی ژرف را میان آنان موجب می شود. لذا اصلاح فرآیند انتقال ارزشها و هنجارها به نسل جدید، جهت جلوگیری از تأثیرات جهانی شدن ضروری به نظر میرسد.

۳- معرفی الگوها و اسطوره های معنوی و اخلاقی

جوانان بخشی از هویت خویش را در پیروی از الگوها و اسطوره ها مییابند، وجود یک رابطه سیال و پایدار اطمینان بخش میان آحاد مردم و گروههای مرجع میتواند تضمین کننده وفاق و اتصال نسلی باشد. چنانچه نسل جوان ایرانی در شرایط پر تلاطم و بحرانی خود، بتواند به انگیزهها و انگیزه های گروههای مرجع سستی خود اعتماد نماید، جامعه ما میتواند از بروز یک شکاف نسلی ژرف و توفنده مصون بماند چنانچه نسل سوم الگوهای عملی را از درون نسل قبلی انتخاب نکند، به سراغ الگوهای دیگر می رود، در این صورت مفاهیم بین نسلی قطع میشود. به همین منظور عرضه الگوهای مرجع ارزشی متناسب با مقتضیات زمانی (عصر جهانی شدن) در چار چوب ارزشهای انقلابی، دینی و اسلامی میتواند از گرایش افراد و خصوصاً نسل جوان به الگوهای مرجع غربی جلوگیری بعمل آورد.

منابع

- آزاد ارمکی، تقی و غلامرضا غفاری (۱۳۸۳)، جامعه شناسی نسلی در ایران، تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی.
- استراوس، آنسلم و کوربین جولیت (۱۳۸۵) نظریه ی مینایی. ترجمه تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- پناهی، محمدحسین (۱۳۸۹)، نظریه های انقلاب: وقوع، فرآیند و پیامدها: تهران، سمت.
- جمالزاده، ناصر؛ باباهادی، محمدباقر؛ فیضی، رضا (۱۳۹۶) مؤلفه های مانایی انقلاب اسلامی در منظومه فکری مقام معظم رهبری، دو فصلنامه علمی پژوهشی جامعه شناسی سیاسی جهان اسلام. دوره ۶ شماره یک بهار و تابستان.
- خمینی، روح الله (۱۳۶۵)، صحیفه نور، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
- ذکایی، سعید (۱۳۸۶)، جامعه شناسی جوانان ایران، تهران: نشر آگه، چاپ اول.
- درآمدی بر اسلام و جهانی شدن، قم: بوستان قم، چاپ اول.
- سربینی واسولو، (۱۳۸۷)، سواد رایانه ای و اطلاعاتی: چالشهای پیش روی اطلاع رسانی مدرن در آستانه قرن بیست و یکم» ترجمه حمیدرضا جمالی مهموئی. پیام کتابخانه، دوره نهم، ۶۲.
- محمدعلیزاده، اکبر (۱۳۹۷)، الگوی پاسداری از انقلاب اسلامی، مطالعه بیانات مقام معظم رهبری، فصلنامه علمی پژوهشی «پژوهشنامه انقلاب»، شماره ۱، دوره ۱۴.

References

- Azad Armaki, T., & Gholamreza Gh. (2004), Mineral Sociology in Iran, Tehran: Academic Jihad Publications. (In Persian).
- Strauss, A. & Corbin J. (2006) Basic Theory. Translated by Tehran: Institute of Humanities and Cultural Studies. (In Persian).
- Panahi, M. H., (2010), Revolution Theories: Event, Process and Outcomes: Tehran, Position. (In Persian).
- Jamalzadeh, N. et al. (2012) Mansian Components of the Islamic Revolution in the Supreme Leader's Intellectual System, Two Scientific- Research Journal of Political Sociology of the Islamic World. (In Persian).
- Khomeini, R. (1988), Sahifa Noor, Tehran: Imam Khomeini's Institute for Arrangement and Publications. (In Persian).
- Zakii, S. (2007), Iranian Youth Sociology, Tehran: Ad Publishing, First Edition. (In Persian).
- Mohammad A. A., (1977), The Model of the Protection of the Islamic Revolution, Study of the Supreme Leader's Statement, The Scientific Journal of the Research Revolutionary Research. (In Persian).